

Alegat. 136.

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawianiu przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach katolickich we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Projekt Wydziału krajowego do ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawiania przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach wyznania katolickiego we Lwowie, przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8 czerwca b. r. komisji administracyjnej do sprawozdania.

Komisja administracyjna, zbadawszy rzecz wszechstronnie, uznaje najzupełniej wskazaną przez Wydział krajowy lukę w postanowieniach ustawy krajowej z dnia 15 sierpnia 1866 Nr. 28 Dz. u. kr. o konkurencyi parafialnej, na przypadek gdy w jednej gminie, jak w mieście Lwowie, znajduje się więcej parafij i to różnego obrządku katolickiego; uznaje powody, które skłoniły Wydział krajowy do zebrania ankiety i wypracowania na podstawie jej uwag odrębnej dla miasta Lwowa ustawy o konkurencyi parafialnej; wszakże biorąc rzecz ze stanowiska praktycznego, przy bliższem rozpoznaniu stosunków miejscowych przyszła komisja do przekonania, że w mowie będący projekt do ustawy o konkurencyi parafialnej nie zaradzi złemu, o którym mówi petycyja proboszczów lwowskich obrządku łacińskiego z dnia 1 października 1878, potokół obrad ankiety i sprawozdanie Wydziału krajowego.

Ustawa z dnia 15 sierpnia 1866 r. postanawia w § 8, że wydatki każdej parafii ponosić mają subsydyarnie tylko własni parafianie, którzy należą do obrządku dotyczącego. Przyczyna, dla czego od chwili ogłoszenia pomienionej ustawy w roku 1866, po dziś dzień, to jest: w przeciągu lat 13 blisko, takowa w najważniejszych postanowieniach co do repartyeyi i ściągania datków konkurencyjnych od parafian we Lwowie ani razu nie została wykonaną, leży przeważnie w tém, że przy ciągłej fluktuacyi ludności i przenoszeniu się parafian z jednej parafii do drugiej, niepodobieństwem jest choćby na rok jeden sporządzić stałe wykazy parafian obowiązanych do konkurencyi na rzecz pewnej parafii. Doświadczenia pouczyły, że wykazy takie za ledwo sporządzone, już są nieprawdziwe i nie mogą służyć za podstawę do repartyeyi datków, albowiem kontrybucenci, którzy w ciągu roku zmienili mieszkanie, i przenieśli się do innej parafii, nie mogą być pociągani do wydatków na cele

parafii, do której już nie należą, a nowi parafianie którzy zajęli ich miejsce, nie są jeszcze do wykazu wciągnięci. Następstwem tego jest oczywista niemożność przeprowadzenia skutecznie rozprawy konkurencyjnej i rozłożenia na jej podstawie datków do konkurencyi należnych, a gdzie takowa, jak w ostatnich czasach z powodu restauracy kościoła i budynków plebańskich w parafii Naświętszej Panny Maryi Śnieżnej, była dokonana, wywołała taką ilość rekursów ze strony kontrybuentów, że sprawa cała ugrzęzła na ciągłych rektyfikacyach repartyeyi i niepodobna zebrać funduszków na pokrycie kosztów restauracy wyłożyć się mających.

Wobec takich trudności komitety parafialne w myśl ustawy z dnia 15 sierpnia 1866 ukonstytuowane nie mogą działać skutecznie, a budynki kościelne i parafialne niszczeją i upadają w tych parafiach lwowskich, które z braku osobnych dotacyj opierać się muszą na konkurencyi parafialnej.

Trudności te zamierza uchylić projekt ustawy, o którym mowa. postanowieniem, że wydatki niepokryte środkami w §§ 1—7 wykazanemi ponosić mają wspólnie wszyscy parafianie katolicy do parafij lwowskich należący bez różnicy obrządku.

Rozkład prestacyi nastąpi według § 87 statutu miasta Lwowa, a więc w formie dodatków do podatków bezpośrednich. Fundusz, tym sposobem uzyskany, stanowić będzie wspólne źródło dla wszystkich parafij, o ile wydatki każdej parafii dochodami w §§ 1—7 wymienionemi nie będą pokryte (§ 8). Do konkurencyi z parafianami obowiązane są także: Skarb Państwa, fundusz publiczny, stowarzyszenie lub gmina, mające własność nieruchomą w obrębie Lwowa, w miarę podatków stałych z tej własności opłacanych (§ 10). Obowiązki z patronatu wypływające pozostają nienaruszone (§ 5).

Postanowienie takie różni się zasadniczo od dotychczasowej ustawy z 15 sierpnia 1866, gdy bowiem dotąd parafianie ponosić mają tylko kosztą swojej wyłączenie parafii, to we Lwowie ponosiliby je wspólnie katolicy wszystkich parafij lwowskich bez różnicy nawet obrządku.

Pomijając okoliczność, że postanowienie to staje w pewnej sprzeczności z postanowieniem artykułu 9 ustawy państwowej z dnia 25 maja 1868 Dz. pr. p. Nr. 49, a tém samem mogłoby narazić nas na odmowę sankcyi projektowanej ustawy, stosunki miejscowe katolickich parafij lwowskich są tego rodzaju, że przy każdej rozprawie konkurencyjnej wyłonić się muszą te same trudności przy rozkładzie prestacyi według projektowanej dla miasta Lwowa ustawy, jakie są przy zastosowaniu ustawy krajowej z dnia 15 sierpnia 1866.

Parafij, które nie mają osobnej dotacyi na wydatki parafialne, a zatem w drodze konkurencyi utrzymywane być muszą, jest we Lwowie ogółem ośm, z tych sześć obrządku rzymsko-katolickiego a dwie obrządku grecko-katolickiego.

Ze sześciu parafij rzym. kat. jest tylko jedna, mianowicie N. P. Maryi Śnieżnej obejmująca parafian ściśle lwowskich, do innych parafij należą oprócz mieszkańców Lwowa także mieszkańcy wsi okolicznych do parafij lwowskich wieionych. Chociaż więc postanowienie § 8 projektowanej ustawy pociąga i tych zamiejscowych parafian do prestacyi wspólnych na pokrycie wydatków parafialnych, to jednak z uwagi, że gmina jako taka nie może nakładać datków we własnym zakresie na mieszkańców gminy obcej, stać się to może jedynie na podstawie ropartyeyi konkurencyjnej, przeprowadzonej po myśli obowiązujących przepisów, zwłaszcza gdy na mocy § 18 projektowanej ustawy ściąganiem opłat na cele konkurencyjne w gminach wiejskich i obszarach dworskich do parafij lwowskich wieionych zajmować się ma c. k. powiatowa władza polityczna. Ponieważ rozkład prestacyi dzieje się w stosunku do podatków, przez parafian w gminie opłacanych, zatem chcąc oznaczyć kwotę przypadającą na mieszkańców wsi do parafij lwowskiej konkurujących, potrzeba mieć wykaz wszystkich parafian należących do parafii, którą rozprawa konkurencyjna dotyczy, niemniej

wykaz podatków przez nich opłacanych, a zatem wykonać to samo, co według dotychczasowego doświadczenia było prawie niemożliwym i spowodowało zupełną stagnację w wykonaniu ustawy krajowej z dnia 15 Sierpnia 1866.

Ułatwiłoby wiele sprawę, gdyby gmina miasta Lwowa, jak to od roku 1837 do 1870 praktykowano, pokrywała z własnych zasobów wydatki konkurencyjne w zastępstwie parafian, a rubrykę wydatków w budżecie miejskim ztąd powstającą pokrywała w sposób w §§ 96 i 101 statutu dla miasta Lwowa wskazany.

Leż i w tym względzie powstaje trudność ztąd, że do parafij lwowskich przydzieleni są mieszkańcy wsi okolicznych; gmina miasta Lwowa, pokrywając z własnych zasobów wydatki konkurencyjne, pokrywałaby je za członków obcej gminy bez możności zastosowania do nich postanowień statutu miejskiego, a tem samem bez możności regresowania się do nich na innej drodze, jak na drodze repartycji konkurencyjnej, która jak powyżej wskazaliśmy bywa niewykonalną.

Gdyby rozchodziło się o dogodność miasta, natenczas uchyliby można powyższe trudności żądaniem wydzielenia okolicznych wsi z parafij lwowskich, tak iżby na przyszłość parafianami lwowskimi byli jedynie mieszkańcy miasta. Sejm krajowy atoli nie może mieć względu na partykularne interesa, zadaniem jego jest dobro ogółu i dla tego komisya administracyjna nie sądzi wskazaniem uciekać się do tego środka ułatwienia sprawy konkurencyi kościelnej, zwłaszcza że do zmiany okręgu parafialnego, czy to przez wcielenie, czy wydzielenie pewnych miejscowości, potrzeba raz przyzwolenia władz duchownych, a powtóre przyzwolenia rządowego (§ 20 ustawy z dnia 7 maja 1874 Nr. 50 Dz. ust. pań.) a za nim niezbędne do tego przeprowadzonoby rokowania, uregulowanie kwestyi tak piekającej, jak ją wskazuje petycja proboszczów rzym. kat. we Lwowie, mogłaby pójść w odwłokę na czas nieoznaczony bez pewności skutku pożądanego.

Nie można zaprzeczyć, że chcąc dla Lwowa mieć praktyczną nstawę konkurencyjną, zmienić należy dotychczasową zasadę, iż każdy przyczynia się jedynie do kosztów konkurencyjnych swego kościoła parafialnego.

W mieście, jak Lwów, o kilku parafiach ginie zaprawdę odrębność kościoła w obec parafian i niepodobna twierdzić, że kościół istnieje tu w pierwszym rzędzie dla swoich parafian jak to dzieje się w jednolitych parafiach, przeciwnie jest niezaprzeczenie pewna wspólność w używaniu kościołów i można też po słuszności żądać wspólności w ponoszeniu kosztów parafialnych.

Komisya administracyjna godzi się też na zasadę, wypowiedzianą w projekcie do ustawy wypracowanym przez Wydział krajowy, według której wydatki wszystkich katolickich parafij lwowskich, mają być pokrywane w miarę potrzeby przez ogół lwowskich parafian katolickich bez względu do której należą parafii, atoli nie podziela zdania, żeby to dzieć się miało, a nawet dzieć mogło bez zachowania różnicy obrządku, jak to postanawia § 8 projektu ustawy, o którym mowa.

Do utrzymywania w drodze konkurencyi jest we Lwowie parafij rz. kat. sześć, parafij gr. kat. dwie, zaś obrz. orm. kat. ani jednej, archikatedralna bowiem ma swoją osobną dotację, z której pokrywa wydatki parafialne.

Już sam liczbowy stosunek rzeczonych parafij wskazuje na wielką niesłuszność w rozkładzie ciężarów, gdyby w myśl projektowanej ustawy wydatki konkurencyjne wymienionych parafij ponosić mieli wspólnie wszyscy parafianie katolicy bez względu na obrządek, a więc rusini konkurowali zarówno do kościołów łacińskich, łacinnicy do ruskich, ormianie do łacińskich i ruskich, aczkolwiek ich parafia osobno dotowana, ani pierwszych ani drugich do konkurencyi kościelnej pociągać nie będzie.

Nadto zachodzi pytanie, jak pogodzić postanowienia takie z ustawami państwowemi. Ustawa z dnia 25 maja 1868 (Dz. p. p. Nr. 49), określając stosunki międzywyznaniowe obywateli, orzeka,

że członkowie Kościoła lub społeczności religijnej wtedy jedynie zniewoleni być mogą do świadczeń na cele wyznaniowe i dobroczynne innego Kościoła lub społeczności religijnej, jeżeli ciężą na nich obowiązki rzeczowego patronatu, albo jeżeli zobowiązanie do tego rodzaju prestacyi polega na tytułach prawno-prywatnych dokumentami udowodnionych, albo jest hypotecznie zapewnione.

Podobnie orzeka ustawa z dnia 7 maja 1874 (Dz. p. p. nr. 50.) że jeżeli potrzeby gminy parafialnej nie mogą być zaspokojone z własnego majątku lub innych środków Kościoła, należy na pokrycie onych rozpisać datki na członków gminy parafialnej (§. 36). Gminę parafialną stanowią zaś zamieszkali w okręgu parafii katolicy tego samego obrządku (§. 35), chociaż więc według protokołu obrad ankiety zgodzili się delegaci Ordynaryatu wszystkich trzech obrządków na połączenie parafij lwowskich w jeden okręg konkurencyjny bez względu na różnicę obrządku, to jednak zdaniem komisji okoliczność ta nie wpływa na prawa i obowiązki kontrybuentów, w przedmiocie tym wcale nie słuchanych, a co więcej pod względem obowiązku świadczenia na cele religijne, ustawą państwową chronionych.

Wobec tego stanu rzeczy komisya administracyjna oświadcza się za połączeniem lwowskich parafij katolickich w jeden spólny okręg konkurencyjny, atoli z zachowaniem odrębności obrządku, tak, iżby wszystkie parafie rz. kat. tworzyły jeden, wszystkie parafie obrz. gr. kat. drugi, a parafie obrz. ormiań. kat. trzeci okręg konkurencyjny, a tém samém żaden z członków parafij jednego obrządku nie mógł być pociągany do świadczeń na cele religijne drugiego obrządku. Powody, jakie przemawiają za zniesieniem odrębności parafialnej w zakresie tego samego obrządku, nie dadzą się zastosować do katolików różnych obrządków.

Fluktuacya ludności pociąga za sobą zmianę w stanie poszczególnych parafij, czyni niemożliwem ułożenie spisu przynależnych parafian, nie wpływa wszakże tak stanowczo na stan obrządków, by niepodobna było utrzymywać spisu przynależnych, do każdego obrządku z osobna. Przyjęciem zasady spólności parafij pod względem pokrywania kosztów z zachowaniem różnicy obrządku, zachowujemy względy słuszności, uchylamy a priori możliwy zarzut przeciążenia parafian jednego obrządku na korzyść drugiego i nie stajemy w kolizyi z postanowieniami ustawy państwowej, na które nie chcąc narażać Wysoki Sejm na odmowę sankcyi, przy uchwalaniu ustaw krajowych zawsze reflektować należy.

W następstwie tej zasady wypływa konieczność ustanowienia osobnych komitetów parafialnych do zarządu funduszami konkurencyjnego okręgu parafii każdego obrządku.

W jaki sposób komitety te wybierane być mają, z wielu członków, kto i w jakim stosunku przy wyborze onych udział mieć winien, jakie osoby w skład komitetu, w myśl ustaw obowiązujących wejść muszą, lub z uwagi na wcielone do parafij lwowskich gminy wiejskie i obszary dworskie wejśćby powinny, będzie rzeczą ordynacyi wyborczej, która ze względu na odrębność stosunków miasta Lwowa, w ustawie o konkurencyi parafialnej dla m. Lwowa zawartą być powinna. Nie idzie zatem, żeby trzymając zasadę osobnych komitetów parafialnych dla każdego obrządku katolickiego, porzucić myśl połączenia się tych komitetów w jedną reprezentacyę pod względem ogólnych czynności, jak to zamierza przedłożony nam projekt ustawy w §§. 13, 14 i 15. Spólną reprezentacyę komitetów parafialnych mogłaby być Rada miejska w składzie §. 97 statutu m. Lwowa określonym, która mając sobie statutarnie poruczone zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej, mając organ wykonawczy, jak Magistrat z atrybucyą politycznej władzy miejscowej, bardzo skutecznie i z pożytkiem dla konkurencyi kościelnej załatwiać może sprawy konkurencyjne w §§. 13, 15, 18, 19, 20 projektowanej ustawy wymienione.

Z wyłuszczonej powyżej uwag wynika, że komisya administracyjna nie może zalecać Wysokiemu Sejmowi przyjęcia ustawy o konkurencyi kościelnej dla miasta Lwowa przez Wydział krajowy przedłożonej i wyznaje, że byłoby jej obowiązkiem w takim razie poczynić zmiazy za potrzebne

uznane, albo też nie poprzestając na samej krytyce projektu Wydziałowego wystąpić z projektem odmiennym, wypracowanym według zasad przez komisye przyjętych.

Zważywszy atoli, że połączenie lwowskich parafij katolickich w jeden okręg konkurencyjny, chociaż tylko dla wspólnego ponoszenia ciężarów konkurencyjnych przez katolików tego samego obrządku, ogranicza w pewnym kierunku odrębność każdej parafii do dziś istniejącą;

zważywszy, że wspólność parafij wpływać musi na sposób prowadzenia rozpraw konkurencyjnych i repartycję świadczeń, które to czynności według obowiązujących przepisów wykonują c. k. władze polityczne;

zważywszy dalej, że według ustawy krajowej z r. 1866, jakoteż ustawy państwowej z 7 maja 1874 (§§. 41, 42) udział w sprawach konkurencyjnych stosuje się do udziału w odnośnych ciężarach, przy wspólności parafij zatem dotychczasowy system powoływania kontrybujących do komitetów parafialnych czyli do zarządu sprawami konkurencyjnymi zmienionym być musi, tak, iżby nikomu w tym względzie nie stała się krzywda, — do czego jednak niema odpowiednich wykazów ani dat statystycznych;

zważywszy nakoniec, że do parafij lwowskich wcielone są gminy wiejskie i obszary dworskie okolicznych majątków, które do własnej jedynie parafii konkurować są obowiązane, a więc zachodzi potrzeba ułożyć pewien stosunek konkurencyi tych gmin i obszarów dworskich do kosztów utrzymania połączonych parafij lwowskich, czy to na drodze układu, czy na drodze obliczenia z lat ubiegłych, ku czemu brak nam znowu odpowiednich szczegółów;

Komisya administracyjna nie jest w możności spełnienia teraz wyż wskazanego zadania, przeciwnie uważa niezbędném, przeprowadzenie poprzód porozumienia z kousystorzami dotyczących obrządków, z ces. kr. Rządem, gminą miasta Lwowa i z parafianami w gminach zamiejscowych jakoteż na obszarach dworskich zamieszkałymi, w kierunku powyżej wskazanym, zanim będzie można przystąpić do uchwalenia ustawy o konkurencyi parafialnej we Lwowie, któraby odpowiadała zarówno potrzebom Kościoła, jak miejscowym stosunkom i zasadzie sprawiedliwości w ponoszeniu ciężarów.

Na pokrycie potrzeb kościelnych z odprawieniem liturgii połączonych i na utrzymanie służb kościelnych placić Rząd z funduszu religijnego proboszczom lwowskim ryczałt po 532 złr. m. kon. rocznie.

Obowiązek płacenia wspomnionego ryczałtu datuje się od Najwyższego Rozporządzenia z dnia 27 Marca 1782 (Zb. Ust. Pill. N. VII), którem „Jego ces. król. Apostolska Mość z swojej najwyższej ku krajom pieczołowitości dla dobra Państw swoich i rozkrzewienia staranności o duszach, wszelkie dostatki zniesionych klasztorów wszędzie na kasę parafij i religii poświęcić i ażeby na użytek onychże obrócone były, jak najlaskawiej ustanowić oraz najmiłościwiej rozkazać raczył, ażeby o takowej z wszelkich dochodów zniesionych klasztorów wszędzie składającej się parafialnej i religii kasie obwieszczono“. W wykonaniu tego rozporządzenia cesarskiego polecono dekretem nadwornym z dnia 20 lutego 1786 Nr. 236. (Nr. Gub. 6402) w art. 5, ażeby wezwano proboszczów wszystkich w miejsce skasowanych klasztorów ustanowionych parafij do przedłożenia preliminarzów na roczne potrzeby kościelne z odprawianiem liturgii połączone, na zasadzie których po sprawdzeniu ich przez buchalteryę skarbową potrzebna dotacya z funduszu religijnego, a względnie dostatku zniesionych klasztorów, asygnowaną im będzie. Proboszczowie parafij lwowskich czynili zadość powyższemu poleceniu i otrzymywali na ten cel z pomienionego funduszu rocznie kwoty przez Gubernium przyznawane. W skutek dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 14 czerwca 1817 l. 12784 wyznaczono dla parafij lwowskich ryczałt mianowicie: Dla parafii św. Marcina 532 złr., dla parafii Maryi Magdaleny 542 złr., dla parafii św. Anny 435 złr., dla parafii św. Mikołaja 532 złr., dla parafii św.

Antoniego 542 złr., dla św. Andrzeja (obecnie OO. Bernadynów) 532 złr. a. w., które to kwoty pobierali proboszczowie pomienionych parafii w miesięcznych ratach z dołu aż do roku 1867 bez wszelkiej kwestyi.

Dopiero gdy weszła w życie ustawa z dnia 15 sierpnia 1866 o konkurencyi kościelnej uważa się c. k. Rząd zwolnionym od tej prestacyi i rzeczywiście dekretem Ministerstwa oświaty i wyznań z dnia 29 lutego 1870 l. 2529 nakazano wstrzymać wypłatę ryczałtu przyznanego proboszczom lwowskim (parafii tak zwanych przedmiejskich) na potrzeby liturgiczne w kwotach powyżej wymienionych, odsyłając parochów do konkurencyi parafian. Na przedstawienie proboszczów i skargi ich przeciw owemu rozporządzeniu asygnowano im rzezone ryczałty jeszcze przez lat dwa t. j. do końca roku 1872. Następnie przyznano im takowe dekretem Ministerstwa z dnia 7 września 1872 Nr 7705 (L. N. 43999 z r. 1872) wyjątkowo na lat 3, lecz już tylko w kwocie zmniejszonej po 200 złr. w. a. rocznie, którą dotacyę prolongowano znowu dekretem Ministerstwa z dnia 27 lipca 1877 l. 12020 do końca roku 1878, redukując oną jeszcze do kwoty 100 złr., teraz zaniechano podobno wypłaty zupełnie. C. k. Rząd mniema się dla tego zwolnionym od płacenia w mowie będącego ryczałtu na wydatki liturgiczne, że w § 12 ustawy kraj. z d. 15 sierpnia 1866 pokrycie tych wydatków przekazano konkurencyi parafialnej, a chociaż przekazano je z zastrzeżeniem funduszów w § 1 i 2 wyrażonych, to jednak Rząd nie widzi się zobowiązany do płacenia ryczałtu, ponieważ w mowie będące kwoty (Beträge) polegały na Rozporządzeniach administracyjnych, gdy § 1 ust. kraj. z dnia 15 sierpnia 1866 wyraża się o zobowiązaniach na mocy fundacyi, umowie albo też innym tytule prawnym polegających. Tak argumentuje ów Reskrypt Ministerstwa z dnia 20go lutego 1870 l. 2529. Zdaniem komisji jest to zapatrywanie mylne, jednostronnie powzięte z ujmą zasady sprawiedliwości, bo przecież nikomu nie wolno samowładnie obowiązek własny zrzucić na innych.

Ustawa krajowa o konkurencyi parafialnej nie wprowadza nic nowego w tym względzie ani nie zmienia stosunków lub zobowiązań istniejących i zaprawdę niepodobna zataić zdziwienia, że c. k. Rząd ustanowienie z dnia 27 marca 1782, mocą którego Jego ces. krol. apost. Mość dostatki zniesionych klasztorów wszędzie, a więc i we Lwowie, na kasę parafii najłaskawiej poświęcił i tęże na użytek onych obracać najmiłościwiej rozkazał, do rozporządzeń administracyjnych zaliczyć uważał stosownem. Widoczne w tém zaszło nieporozumienie, albowiem prawda, że ryczałt w kwotach powyżej wymienionych, na wydatki liturgiczne wyznaczony, opiera się na dekrete kancelaryi nadwornej z dnia 14 czerwca 1817 r. L. 12784, lecz zobowiązanie do płacenia z funduszu religijnego potrzebnych na ten cel kwot polega na ustanowieniu cesarskiem, poświęcającem specjalnie dochody zniesionych klasztorów na cele powyżej wymienione. Dochody zniesionych klasztorów nie były wcielone ogółem do funduszu religijnego, lecz wcielono je tam z przeznaczeniem szczegółowo wymienionem, toż wobec postanowienia § 53 ustawy z dnia 7 maja 1874 Nr. 50 Dz. ust. pań. ustaje swoboda innego niém rozrządzenia, a nikt bezstronny nie zechce twierdzić by ustawa krajowa z r. 1866 zmieniła w czemkolwiek, lub zgoła uchyliła w mowie będące ustanowienie cesarskie. Przeciwnie każdy przyznać musi, że skoro fundusz jaki Najwyższą wolą Monarszą przeznaczony zostaje na pewne z góry oznaczone cele, rozporządzenie takie staje się fundacją, a chociażby nawet za fundacyę (Stiftung) w ścisłym znaczeniu tego słowa uznać je nie chciano, z uwagi na postanowienie § 317 ust. cyw. daje zawsze tytuł prawny do żądania wypłat, z rozporządzenia tego wypływających. Można zresztą znieść ryczałt w drodze administracyjnej ustanowiony, wszakże w takim razie powrócić należy do żądania od proboszczów lwowskich, by corocznie przedstawiali preliminarze wydatków na potrzeby z odprawianiem liturgii połączone i asygnować corocznie kwoty za potrzebne uznane, nie można jednak poczytywać Rząd za zwolniony od obowiązku wypływającego z ustanowienia specjalnego, mianowicie od obowiązku pokrywania z funduszu religijnego wydatków bieżących z odprawianiem liturgii połączonych, w parafiach katolickich we Lwowie.

Jest to rzeczą parochów czy konkurencyi dochodzenia praw swoich gdzie należy, w szczególności przed trybunałem państwa (Reichs-Gericht.) Komisya administracyjna mniema wszakże, że skoro sprawa dotyczy funduszków, niegdyś w kraju istniejących, na pożytek ogółu obracanych, Sejm krajowy ma obowiązek podniesienia głosu swojego i wezwać Rząd do spełniania obowiązków wobec parafij lwowskich na nim ciężących.

Po tych uwagach komisya administracyjna wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Przedłożony sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 28 marca 1879 L. W. 6856 z r. 1879 L. S. 19 z r. 1880 projekt do ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawianiu przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach wyznania katolickiego we Lwowie, zwraca Sejm Wydz. krajow. z poleceniem, ażeby w celu połączenia wszystkich parafij katolickich we Lwowie każdego obrządku z osobna w jeden okręg konkurencyjny; w celu oznaczenia sposobu repartycyi konkurencyjnej w połączonych parafiach; w celu ułożenia ordynacyi wyboreczój dla komitetów parafialnych w połączonych ukonstytuować się mających parafiach, wdroył porozumienie z konsystorzami katolickimi we Lwowie, z c. k. Rządem niemniej z gminą miasta Lwowa, jakoteż w zamiejscowych gminach i obszarach dworskich zamieszkałymi parafianami i na zasadzie uwag w sprawozdaniu komisyi poczynionych, przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej nowy projekt do ustawy o konkurencyi parafialnej dla miasta Lwowa.

2) Sejm wzywa c. k. Rząd o dopełnienie obowiązku według rozporządzenia cesarskiego z dnia 27 marca 1782 (Zb. ust. Pill. Nr. VII.) wobec parafij katolickich we Lwowie na funduszu religijnym ciężącego, w szczególności płacenia rocznie z funduszu religijnego proboszczom katolickich parafij we Lwowie odpowiednej kwoty na wydatki bieżące z odprawianiem liturgii połączone.

We Lwowie, dnia 10. lipca 1880.

Przewodniczący

Grocholski w. r.

Sprawozdawca:

Marcei Madeyski w. r.

